

Inovovaný školský vzdelávací program
Základná škola s materskou školou Želovce, Gottwaldova 81, 991 06 Želovce

VYUČOVACÍ PREDMET Dejepis

Názov predmetu: Dejepis
Časový rozsah výučby spolu: 2 hodina týždenne, spolu 66 hodín ročne
Ročník: 6.roč.
Škola: Základná škola s materskou školou Želovce
Vyučovací jazyk: slovenský
Stupeň vzdelania: ISCED 2
Vízia: Slnko svieti na všetkých rovnako

Charakteristika predmetu:

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiakov ako celistvých osobností a uchovávanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historických skúseností či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, javov a procesov v čase a priestore, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej i celosvetovej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Žiaci si prostredníctvom dejepisu postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania, lebo chápanie, vnímanie a porozumenie historických procesov predstavuje jeden zo základných predpokladov komplexného poznávania ľudskej spoločnosti. V procese výučby dejepisu na základnej škole sa kladie osobitný dôraz na dejiny 19. a 20. storočia preto, lebo v nich môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Dejepis vedie žiakov k vzťahu k vlastnej minulosti cez prizmu prítomnosti ako súčasti rozvíjania, korigovania, kultivovania a zachovávaní ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i vzťah k minulosti iných národov a etník. Rovnako tak k pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenstiev. Má tiež prispievať k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Dejepis pripisuje dôležitosť aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

Obsah predmetu:

Žiaci si osvojujú historické fakty o čase, priestore, udalostiach, osobnostiach, dejoch a javoch – vo vzájomných súvislostiach. Poznávajú historické pojmy a termíny. Každá historická interpretácia je viazaná miestom a je určená dostupnou informáciou. Dejiny majú učiť premýšľať o dobre a zle. História poskytuje veľa situácií, v ktorých ľudia svojím správaním alebo nesprávnym rozhodnutím môžu ovplyvniť v dobrom alebo zlom svoje prostredie. Konfrontáciou takýchto situácií môžu žiaci získať zmysel pre dobro a zlo. Z histórie sa má žiak naučiť, že je súčasťou určitej konkrétnej spoločnosti. Učí sa, ako táto spoločnosť vznikala, čo je pre ňu charakteristické. Vyučovanie dejepisu má viesť k tomu, aby žiak ako budúci občan bol pripravený žiť a orientovať sa v tejto spoločnosti. Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom inovovaného ŠVP pre dejepis, **mení sa kvalita vzdelávacieho štandardu smerom k jeho posilneniu – zvýšenie kvality**. Výchovno vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi a obsahovým štandardom vzdelávacím štandardom pre vyučovací predmet dejepis.

Inovovaný školský vzdelávací program

Základná škola s materskou školou Želovce, Gottwaldova 81, 991 06 Želovce

2. Rozvíjajúce ciele, predmetové spôsobilosti, vychádzajúce z kľúčových spôsobilostí

Ciele predmetu: Základným cieľom výučby dejepisu je vytváranie študijných predmetových a medzipredmetových spôsobilostí a schopností využívať kvalitu získaných vedomostí znalostí v rôznych poznávacích i praktických situáciách, ktoré umožnia žiakom, aby nepristupovali k histórii len ako k uzavretej minulosti, ale aj k rozvíjaniu celej škály spôsobilostí klásť si v aktívnej činnosti kognitívne rôznorodé otázky, pomocou ktorých sa cez prizmu prítomnosti pýtajú na minulosť a vytvárajú si tak postupne vlastný názor. Predpokladom rozvíjania a uplatňovania základného cieľa je aplikácia takých prístupov vo výučbe, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie, na proces hľadania, objavovania a vytvárania poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení.

3. Základné predmetové spôsobilosti

Žiaci sa naučia pochopiť a pracovať: - **s historickým časom:** - zaradovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky - zaradovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchrónne - rozpoznáť nerovnomernosť historického vývoja - využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti - **s historickým priestorom:** - rozlišovať regionálny, národný a globálny historický priestor - zaradovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti priestorovo - rozpoznáť podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka a spoločnosti

- **s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním:** - vymedziť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces a osobnosť - popísať jednotlivé historické udalosti, javy, procesy a osobnosti na základe určujúcich znakov - rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti - skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho - určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov a procesov - vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov a procesov - rozpoznáť charakteristické znaky jednotlivých historických období - rozpoznáť základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj

Žiaci získajú základné informácie ako:

- **vyhľadávať informácie:** - z rôznych zdrojov - z verbálnych, obrazových, grafických a kombinovaných textov - z učebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov a webových stránok - z populárnovedeckej literatúry a historickej beletrie

- **využívať tieto informácie a verifikovať ich hodnoty:** - vo vyberaní informácií - v organizovaní informácií - v porovnávaní informácií - v rozlišovaní informácií - v zaradovaní informácií - v kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií

- **štruktúrovať výsledky, výstupy a potvrdenia vybraného postupu:** - v rozpoznaní podstatného od nepodstatného - v integrovaní výsledkov do chronologického a historického rámca - vyhodnocovaní správnosti postupu - v tvorbe súboru vlastných prác

Inovovaný školský vzdelávací program
Základná škola s materskou školou Želovce, Gottwaldova 81, 991 06 Želovce

Počet hodín :

Ročník	5.	6.	7.	8.	9.	Spolu
Počet hodín podľa ŠVP	1	1	1	1	2	6
Počet hodín podľa iŠKVP	0	1	0	0	0	1

	Tematické celky	Počet hodín
1.	Obrazy pravekej spoločnosti	5
2.	Obrazy starovekej spoločnosti	35
3.	Obrazy stredovekého sveta	26

Tematický celok : Obrazy pravekej spoločnosti

Stratégie vyučovania:

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Metódy a postupy	Organizačné formy práce	Výkonový štandard
Obrazy pravekej spoločnosti	Najstaršia história, Staršia doba kamenná, Mladšia doba kamenná	riečne civilizácie, deľba práce mestský štát polis, aténska demokracia, olympijské hry republika, cisárstvo, Limes Romanus, judaizmus, kresťanstvo, Biblia islam, Korán	Výklad, porovnávanie Práca s historickým materiálom, pozorovanie Chronologická, práca s mapou Práca s beletriou Chronologická, film, práca s internetom Analýza historických materiálov Samostatná práca – zápis Analýza textu Práca s učebnicou.	Frontálna, samostatná práca, skupinová práca práca v dvojiciach, samostatná práca.	Žiak vie/dokáže: odhaliť vzťah medzi prírodnými podmienkami údolí veľkých riek a vznikom prvých štátov, rozlíšiť jednotlivé vrstvy spoločnosti v mestskom štáte, identifikovať poznatky obyvateľov najstarších štátov, ktoré nám slúžia dodnes, určiť hlavné znaky aténskej demokracie, vymedziť hlavné znaky rímskej republiky, zdôvodniť

Inovovaný školský vzdelávací program

Základná škola s materskou školou Želovce, Gottwaldova 81, 991 06 Želovce

					premenu rímskej republiky na ríšu, rozpoznať príčiny budovania rímskej hranice pozdĺž Dunaja, zhromaždiť informácie o prítomnosti Rimanov na našom území, zhrnúť príčiny zániku Rímskej ríše, zhodnotiť prínos antickej kultúry pre našu prítomnosť, zostaviť turistického sprievodcu o divoch starovekého sveta, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia
--	--	--	--	--	--

Tematický celok : Obrazy starovekej spoločnosti

Stratégie vyučovania:

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Metódy a postupy	Organizačné formy práce	Výkonový štandard
Obrazy starovekej spoločnosti	Doba medená, Doba železná, Civilizácie starého Orientu, Staroveké Grécko, Staroveký Rím	zberač, lovec, roľník kameň, meď, bronz, železo, oppidum	Výklad, porovnávanie Práca s historickým materiálom, pozorovanie Chronologická, práca s mapou Práca s beletriou Chronologická, film, práca	Frontálna, samostatná práca, skupinová práca práca v dvojiciach, samostatná práca.	Žiak vie/dokáže: rozpoznať rozdiely v spôsobe obživy a života pravekých zberačov, lovcov a roľníkov, porovnať

Inovovaný školský vzdelávací program

Základná škola s materskou školou Želovce, Gottwaldova 81, 991 06 Želovce

			s internetom Analýza historických materiálov Samostatná práca – zápis Analýza textu Práca s učebnicou.		výhody a nevýhody kamenných a kovových nástrojov, resp. zbraní, zdôvodniť oddelenie remeselníkov od roľníkov, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia
--	--	--	--	--	---

Tematický celok : Obrazy stredovekého sveta

Stratégie vyučovania:

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Metódy a postupy	Organizačné formy práce	Výkonový štandard
Obrazy stredovekého sveta	Korene stredoveku, Sťahovanie národov, Tri ríše raného stredoveku, Feudalizmus, Kresťanstvo si získalo Európu, Ako sa žilo v Európe, Rytmus života, Kultúra, veda a umenie stredoveku, Nové mocné kráľovstvá stredoveku	kráľ, léno, vazal, lénny systém, šľachta, duchovenstvo poddaní, mestské obyvateľstvo hrad, dedina, mesto, kláštor, univerzita	Výklad, porovnávanie Práca s historickým materiálom, pozorovanie Chronologická, práca s mapou Práca s beletriou Chronologická, film, práca s internetom Analýza historických materiálov Samostatná práca – zápis Analýza textu Práca s učebnicou.	Frontálna, samostatná práca, skupinová práca práca v dvojiciach, samostatná práca.	Žiak vie/dokáže: objasniť fungovanie stredovekej spoločnosti na základe vazalských vzťahov, identifikovať spôsob života a obživy jednotlivých sociálnych vrstiev stredovekej spoločnosti, vysvetliť fungovanie stredovekého mesta, zdôvodniť význam kláštora pre hospodárstvo a kultúru, pracovať so školskými historickými prameňmi z

Inovovaný školský vzdelávací program

Základná škola s materskou školou Želovce, Gottwaldova 81, 991 06 Želovce

					daného historického obdobia.
--	--	--	--	--	------------------------------

Učebné zdroje:

Odborná literatúra	Učebné pomôcky	Materiálne učebné prostriedky	Ďalšie zdroje
Učebnica dejepisu pre 6. ročník Krasnovský, B. a kol.: Dejepis pre 6.ročník ZŠ a pre 1.ročník gymnázia s 8 ročným štúdiom. Matica Slovenská s.r.o., Martin, 2013.	beletria, písomné pramene, modely,	Mapy, pracovné listy, obrázky, atlas, film, CD – nosič	DVD, hudba, internet

Hodnotenie žiaka

Žiaci budú hodnotení podľa : **Metodických pokynov č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy**

Pri písomných prácach sa bude využívať nasledujúca stupnica na hodnotenie :

100% - 90% = 1 (výborný)

89% - 75% = 2 (chválitebný)

74% - 50 % = 3 (dobrý)

49% - 30% = 4 (dostatočný)

29% - 0% = 5 (nedostatočný)

Pri hodnotení sa riadime týmito zásadami:

- dodržiavame pravidlá hodnotenia
- priebežne vyhodnocujeme výsledky učenia
- pri praktickej úlohe a domácej úlohe oboznámime žiakov s termínom, kedy bude úloha hodnotená
- sústavne sledovať výkony žiaka v priebehu vyučovania
- využívame pochvaly, ale aj napomenutia, písomné aj ústne
- preverujeme vedomosti žiakov ústne, graficky, písomne aj praktickým zadaním úloh
- hodnotíme grafický aj estetický prejav žiakov
- uplatňujeme ústne sebahodnotenie žiakov pred ostatnými žiakmi

Začlenenie prierezových tém: vid' v INOVOVANOM ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE 1. a 2. STUPEŇ ZŠ